

Universitätsbibliothek Paderborn

Centvriæ Selectorvm Casvvm Conscientiae. I. II. III.tia

Burghaber, Adam

Fribvrgi Brisgoiæ, 1665

96. Vigilius & Virgilianus ineunt contractum Societatis, ille pecuniam, iste operam confert suam, elapso autem triennio nullum reperiunt lucrum, sed solam sortem, quæ illum reddit, qui eandem posuit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40942

uersa specie, sed eadem cum diuerso respectu, maior tamen, quam ab uno solo producetur, ut post alios docet, & pluribus explicat Palao D. cit. pun. 10.

Ad 1. in contrarium dicimus, Sacramentum operari suum effectum remotâ iniquitate; & licet tunc non existat in re, existere tamen in diuina acceptatione, quod sufficit, ut moraliter effectum suum ponere possit. Ad 2. Distinguimus maiorem, & concedimus eam de Sacramentis operantibus, dum actualiter sunt; negamus autem de operaturis, cum impedimentum remouetur; haec enim ponunt suos effectus non iuxta mensuram praesentis suscipientium dispositionis, sed futuræ, quam obex fuerit remotus, ut ex communi docet cit. Author pun. 9. n. 8.

XCVI. *Virgilius & Virgilianus ineunt contractum Societatis in triennium ad negotiandum; ille bis mille florenos: iste meram operam confert suam, quam & sedulo prestat. Elapso autem triennio solam reperiunt pecuniam, quæ in sortem fuit deposita, nihil verò prorsus lucri facti. Queritur. Vtrum in communionem sortis adhuc integræ admittendus etiam sit Virgilianus, aut sibi Virgilio, qui eam contulerat, relinquenda?*

Videtur Virgilianus admittendus in sortem. Ita Lessius de just. cap. 25. dub. 2 num. 9. Tanner Tom 3. D. 4. quæst. 7 n. 203 Dicastillo de justit. Tr. 13. D. 1. n. 52. Lugo de just. D. 30.

n. 16.

n. 16. & alij. Tum quia alijs inæqualis foret diuisio, & conferens operā longè deterioris esset conditionis, quām qui pecuniā contulit. Tum quia qui posuit operam, tantum posuit, quantum qui contulit pecuniam, cū opera vnius socij tantum valeat, quantum valet pecunia ab altero collata. Ergo pecunia finitā Societate diuidenda est.

Resp. Virgilianum non admittendum esse in communionē pecuniae, quæ finitā societate salua remansit, sed hanc pertinere ad Virgiliū, qui illam contulit, nisi aliter sit inter eos conuentum. Ita Mynsingerus 3. Inst. Tit. 26. § ad illa. Schneidevvin ibidem. M. Nauarrus cap. 17. n. 253. Sotus l. 6. de just. c. 6. art. 1. ad 1. Valentia, Azor, Rebellus, & plures, quos citant & sequuntur Filiucius Tr. 38. c. 3. & P. Ferd. de Castro Palao de Iustit. Disp. 8. pun. 3. Ratio est. Tum quia Xistus V. in constitut. quæ incipit: Detestabilis auaritiae. dicit, sortem, finitā societate, tradendam esse illi, qui eam contulit, si extat. Tum quia si pecunia (quæ appellatur sors) pereat, perit illi, qui eam contulit. Ergo si extat finitā societate tradenda est illi, qui eam contulit; quippe par est, ut illius sit commodum, cuius est incommodi periculum. Tum quia ex recepta consuetudine non facile damnanda tales solam operam conferentes non admittuntur in communionem sortis. Tum quia si-

Bb 3

quid

ectu,
cere-
plicat
ntum
te; &
en in
mora-
z. Di-
am de
t sont;
pedi-
t suos
fusci-
à obex
it. Au-
t con-
ndumi
confert
em tri-
temfa-
Quar-
u inte-
aut soll
? in for-
num. g.
castillo
D. 30.
n. 16.

quid omnino dandum esset pro opera, at non tota eius aestimatio, sed ipse conferens pro sua proportione aliquid damni pati deberet, ut sit in pecuniae interitu. Ergo iniquum est, totam eius aestimationem repetere. Et licet plerique ex Aduersariis plus non velint (casu saltem, quo collata opera totam pecuniam prudenti aestimatione non æquat) hoc ipsum tamen non euinci ipsorum argumentis, patebit ex horū solutione.

Itaque ad 1. Negamus, iniustam fore conditionem, siue Societatem, ut vocant, leoninā. Nam quando nullum reportatur lucrum ex societate, neuter hoc acquirit, sed vterque amittit, quod lucrari potuisset, & sicut stetit pecunia periculo conferentis, ita opera stetit periculo laborantis, vt bene Filliutius loc. cit. num. 45. & 53. Ad 2. Eum, qui posuit operam, nihil posuisse pro sorte siue capitali, consequenter ipsi non deberi sortem, sed tantum lucrum.

XCVII. Viuamannus studiosus à ciue Vienensis equum mercede conductit, ut cum alijs Socijs per vnam horam tempore hyemali per ciuitatem trahâ vehatur; quod dum èâ, quâ par est, moderatione facit, & finitâ horâ equum remittit, paulò post iste in stabulo mortuus concidit. Viuamannus cum nullam penitus causam dederit culpabilem, facile advertit, casum hunc esse fortuitum, & ad nihil se teneri in foro externo; hæret tamen de interno.